

بسم الله الرحمن الرحيم

(به ناوی خوی به خشنده و میهره بان)

1. حم : چند پیٹیک له سه ره تایی هندی له سووره ته کانی قورئاندا هاتون ژماره یان (14) پیته ، نیوهی کوی پیته کانی زمانی عه ره بین ، بو سه لماندنی (اعجاز) و مه زنی و گرنگی قورئان که له توانای هیچ که سدانیه به و پیتانه کتیبیکي ناوا بیوینه دابنیت به راده یه که هتا هه موو گروی ئاده میزاد و پهری کو ببنه وه بو ئه و مه به سته ، بیگومان چهنده ها نهینی تریشی تیا به ، زاناکان له هه ندیکی دواون ، هه ندیکیشیان وتویانه : هه ر خوا خوی زانایه به نهینی ئه و پیتانه .
2. تَرْيِلٌ مِّنَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ : ئەم قورئانه دابه زینراوه له لایه ن پهره ردگاری خاوه ن به زه یی و میهره بانه وه .
3. كِتَابٌ فَصَّلَتْ آيَاتُهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ : کتیبیکه ، ئایه ت و فه رمانه کانی به ش کراوه و جیا کراوه ته وه (ئیمان و کوفر ، هه لال و هه رام چاکه و خراپه هتد) ، قورئانیکه به عه ره بیه کی ره وان بو که سانیک که ده یزانن و شاره زایان هه یه (له زمانه وان و زانسته کان) .
4. بَشِيرًا وَنَذِيرًا فَأَعْرَضَ أَكْثَرُهُمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ : هه ر ئەم قورئانه مژده به خشه به ئیمانداران ، ترسینه ری کافرانه ، که چی زوره ی موشریکان پشتیان تیکرد و به ره له ستیان کردو نایبیستن .
5. وَقَالُوا قُلُوبُنَا فِي أَكِنَّةٍ مِّمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ وَفِي آذَانِنَا وَقْرٌ وَمِنْ بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ حِجَابٌ فَأَعْمَلْنَا عَامِلُونَ : وتیشیان : ئیمه دله کانمان داپوشراوه له ئاستی ئەم به رنامه یه دا که تو بانگی ئیمه ده که یه ت بو لای ، گویشمان که رو قورسه له ئاستیدا ، له نیوان ئیمه و تودا په رده و به ره به ست هه یه ، تو هه ول و کوششی خوت بده ، بیگومان ئیمه ش هه ول و کوششی خومان ده ده یان
6. قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَاسْتَقِيمُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوهُ وَوَيْلٌ لِّلْمُشْرِكِينَ : ئەه ی پیغه مبه ر (صلی الله علیه وسلم) ، پییان بلی : دلنیا بن که من هه ر

به شهريكم وهك ئيوه ، (جياوازيه كه تهنه ئهويه) : من وهحي ونيگام بو دهكريت كه بيگومان خواي ئيوه خوايه كي تاك و تهنهيايه ، كه وابوو ئيوهش رووي تي بكن ، بهراستي بيپهستن ، له ريبازهكي لامهدهن ، داواي ليخوشبووني ليبكن و چاك بزائن كه وهيل و سزاي سهخت بو موشرىك و هاوهلگه ران ئامادهيه .

7. الَّذِينَ لَا يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ : ئهوانه ي كه زهكات نادهن و ئهوانهش كه بي باوه رن به روژي قيامهت .

8. إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ : بهراستي ئهوانه ي كه باوه ريان

هيناهه و كاروكردهوه چاكه كانيان ئه نجامداوه پاداشتي نه بر او هيان بو ههيه
9. قُلْ أَنتُمْ لَكُمْفُرُونَ بِالَّذِي خَلَقَ الْأَرْضَ فِي يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُونَ لَهُ أَندَادًا ذَلِكَ رَبُّ الْعَالَمِينَ :

ئه ي پيغه مبه ر (صلى الله عليه وسلم) پييان بلي : باشه ئاخ ر ئيوه باوه رتان به و زاته نيه كه زهوي له دوو روژدا دروست كر دووه ؟ (ئه لبه ته ئه و روژانه مه گه ر خوا خوي بزانيهت دريژيي ماوه كه يان چه نده) ، چه نده هاوه ليكي شي بو بر يار ده دن !؟ ئه و به ديهي نه ر و دروستكاره په روه رديگاري هه ر هه موو جيه انيان و بوونه وه ره .

10. وَجَعَلَ فِيهَا رِوَاسِي مِّنْ فَوْقِهَا وَبَارَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَا أَقْوَاتَهَا فِي أَرْبَعَةِ أَيَّامٍ سِوَاءِ

لِّلسَّائِلِينَ : له سه ر رووكاري زهوي كي وه كان ي دامه زاننده (كه كار ده كه نه سه ر ئاوو هه و ، ديمه ني جوان ده سازينن ، له نكه ري ده گرن ، روويه ري فراوانتر ده كه ن ... هتد) ، به ره كه تي زوري تي دا دا بين كر دووه (وهك نه وت و جو ره ها كانزا ، سه ره پاي جيه اني رووهك و هتد ...) ، هه موو رزق و روژيه كان ي تي دا بر يار دا وه هه مووي له ماوه ي چوار روژدا به دوو روژه كه ي پيشووشه وه (قه باره و رهنك و تام و بو ن و وه رز و شويني هه ر ميوه و ده غل و دانيك ، هه روه ها گيان داران و بالنده كانيش) تا نياز و داخوازيه كان ي ئاده ميزاد جيبه جي بكات .

11. ثُمَّ اسْتَوَى إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا

طَائِعِينَ : ئينجا ويستي ئاسمان ري ك بخت و دروستي بكات له كاتي كدا كه دو كه ل بوو ، جا به ئاسمان و زهوي فه رموو : فه رمان به ردارو ملكه چ بن ، به خو شي خو تان يان به زور بتان خه مه ژير ده سه لاتي خو مه وه !؟ هه ر دوولا خيرا وتيان : ملكه چي توين و چو ن ده فه رموي ت وا ده كه ين ، (بيگومان كاري كي ئاسانه بو خواي به ده سه لات ، زهوي و ئاسمان بينيته قسه ، چو نكه ئاده ميزاد جو ره ها ئاميري هيناهه ته قسه ، دم و زمان و ليويشيان نيه !!) .

12. فَقَضَاهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَى فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا وَزَيْنَا السَّمَاءِ الدُّنْيَا

بِمَصَابِيحٍ وَحِفْظًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ : له ماوه ي دوو روژدا (له و روژانه ي كه هه ر

خوی ماوهیان دهزانیّت (ناسمانی کرده هوت چین و فرمانی بو هر چینیکیش
دهر کرد ، ئینجا دهفرمویت : ناسمانی دنیا شمان رازندهوه به ئهستیرهوکرمانه
چراخان و کرمانه هوی پاراستن ، (له شهپری شهیتانهکان) ، ئا ئه و شتانه
همووی به ویست و فرمانی زاتیکه که بالادهست و زانایه .

13. فَإِنْ أَعْرَضُوا فَقُلْ أَنْذَرْتُكُمْ صَاعِقَةً مِثْلَ صَاعِقَةِ عَادٍ وَثَمُودَ : جا ئه گهر له گهل ئهم
هموو باسی دهسه لات و توانایی و زانایی خوی گهردها پشتیان هه لکرد و گوئیان
نه گرت ، پییان بلّی : من ئاگادارتان ده کهم له وهی که شریخه و بروسکه و
کاره ساتیکتان به سه ر بیّت ، وهک ئه وهی که به سه ر عاد و ثمود هات .

14. إِذْ جَاءَتْهُمْ الرُّسُلُ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ قَالُوا لَوْ شَاءَ رَبُّنَا
لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً فَإِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ : کاتیک پیغه مبه رانیان بو رهوانه کرا له
پیشترو دواتریشدا ، بهم فرمانه پیروزه که : جگه له خوا که سی تر مه په رستن ،
که چی وتیان : ئه گهر په روه ردا گارمان بیویستایه ریتمویمان بکات ئیوهی نه ده نارد ،
به لکو فریشتهی داده به زان !! که و ابوو ئیمه بیگومان برپا ناکهین به و په یامهی که به
ئیوهدا رهوانه کراوه .

15. فَأَمَّا عَادٌ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوا مَنْ أَشَدُّ مِنَّا قُوَّةً أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ
الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ : ئه وسا قهومی عاد به ناحق
خویان به زل و گهره زانی له زهویدا و وتیان : کئ هه یه به ئه ندازهی ئیمه هیزو
دهسه لاتی هه بیّت ؟ باشه ئایا ئه وه نه یانزانی به راستی ئه و خواهی که دروستی
کردون ، ئه و له وان هیزی زور زیاتره (به لکو ههر به راورد ناکریت) و ئه وان ههر
ئینکاری ئایهت و موعجیزه کانی ئیمه یان ده کرد .

16. فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي أَيَّامٍ نَحْسَاتٍ لِنُذِيقَهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَخْزَىٰ وَهُمْ لَا يُنصَرُونَ : ئه وسا ئیتر ئیمه بایه کی توندو زور ساردمان
هه لکرده سه ریان له چه ند روژیکی شومدا ، تا ههر له ژیانی دنیا دا به سزای
سه رشو پریان بگه یه نین و تالو بکهین به گه روویاندا ، بیگومان سزای قیامهت زیاتر
سه رشو پکره و تالتره و ئه وان سه رفراز و رزگار نابن .

17. وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَاهُمْ فَاسْتَحَبُّوا الْعَمَىٰ عَلَى الْهُدَىٰ فَأَخَذَتْهُمُ صَاعِقَةُ الْعَذَابِ الْهُونِ بِمَا
كَانُوا يَكْسِبُونَ : هۆزی - ثمود - یشمان ریتموویی کرد بو ئیمان و چاکه ، که چی
حه زیان به کویری کرد ، تا چاوساگی و هیدایهت و ئیمان ، ههر بو یه ئه وانیش سزای
سه رشو پکره و سه رگه ردا نکه ر یه خهی پیگرتن به هوی ئه و کارو کرده وانهی که
ده یانکرد .

18. وَنَجَّيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ : ئەوسا ئەوانەى كە ئيمان و باوەريان
 هینابوو رزگارمان كردن ، كەسانىكى بە تەقواو خواناسيش بوون .
19. وَيَوْمَ يُحْشَرُ أَعْدَاءُ اللَّهِ إِلَى النَّارِ فَهُمْ يُوزَعُونَ : رۆژىك دىت دوژمانانى خوا تىكرا
 كۆ دەكرينهوه و كيش دەكرين بەرهو ئاگرى دۆزهخ ، بەرو دوايان پالەپەستويانە .
20. حَتَّىٰ إِذَا مَا جَاؤُوهَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَأَبْصَارُهُمْ وَجُلُودُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ :
 هەتا كاتىك دەگەنە ئاستى ئاگرەكە گوڤيان و چاوهكانيان و پىستەكانيان
 شايەتيان لەسەر دەدات كە چ كارو كردەويهكى نادروست و خراپيان ئەنجام دەدا .
21. وَقَالُوا لَجُلُودِهِمْ لِمَ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا قَالُوا أَنْطَقَنَا اللَّهُ الَّذِي أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ
 وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ : ئەوسا بەغەمباريهوه بە پىستى خوڤان دەلڤين : بوچى شايەتيتان
 لەسەر داين خو زەرەرتانە ؟ لە وەلامدا دەلڤين : ئەو خوايه ئيمەى هيناووتە گوفتار
 كە دەتوانيت هەموو شتىك بەهينيتە قسەو گفوتگو ، هەر ئەو زاتەشە كە يەكەمجار
 بەديهيناون و هەر بۆلاى ئەويش دەبرينهوه (بىگومان كاريكى ئاسانە بوخوا چونكە
 ئادەمیزاد جوړهها ئاميرى هيناووتە قسە ، دەم و زمان و ليويشيان نيه !) .
22. وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَرُونَ أَنْ يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَا أَبْصَارُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَكِنْ ظَنَنْتُمْ
 أَنَّ اللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِمَّا تَعْمَلُونَ : ئيوه كاتى خوڤى ئەوئەندە غەپرا بوون ، گوناھو
 تاوانەكانتان نەدەشاردەوه ، چونكە مەترسيتان نەبوو كە گوڤيتان و چاوتان و
 پىستتان شايەتيتان لەسەر بدات ، بەلام گومانتان وابوو كە بەراست خوا زور
 ئاگادار نيه بەو كاروكردەوانەى كە ئەنجامى دەدن .
23. وَذَلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ أَرْدَاكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ : ئا ئەوئەبوو
 گومانى ناپەسەندتان كە بووتان بەرامبەر پەروەردگارتان ، ئىستا بوو بەھوى
 داخزان و تياچوونتان و بەھويهوه چوونە ريزى زەرەرمەندانەوه .
24. فَإِنْ يَصْبِرُوا فَالنَّارُ مَثْوًى لَّهُمْ وَإِنْ يَسْتَعْتِبُوا فَمَا هُمْ مِنَ الْمُعْتَبِينَ : جا ئەگەر
 بەناچارى خوڤرى بنوينن ، ئەوه ئاگر جيگەيانە ، ئەگەر داواى لىبووردن و
 چاوپوشى بكن چاوپوشيان لىناكرت و داوايان ليوەرناگيرت .
25. وَقَيَّضْنَا لَهُمْ قُرَنَاءَ فَزَيَّنُوا لَهُمْ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ قَدْ
 خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ : ئەوانە بەھوى تاوان و
 سەرکەشيانەوه كەسانىكى كرده هاوئەليان كە كاروكردەوهى رابوردوو داھاتوويان
 بو برازيننەوه ، تا سەرئەنجام بريارى تۆلە ئەمانيشى گرتەوه وەك كۆمەلانى
 پيش ئەمان لە پەرى و ئينسانەكان ، بەراستى هەر هەموويان زەرەرمەند و دۆراون .
26. وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا لِهَذَا الْقُرْآنِ وَالْغَوْا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَعْلَبُونَ : بى باوەريان

دهیانوت : گوئ مهگرن بؤ ئەم قورئانه و بیکهن بهگاله و ههرا و هوړیا (لهم
سهردهمهدها ئەو راگه یاندنه ی بهدهست ناحه زانه وهیه ئەو رۆله دهبینت) بؤ ئەوهی
ئیهو زال ببن و بیبه نهوه .

27. فَلَنذِيقَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا عَذَابًا شَدِيدًا وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ : (ئەو

جوړه كهسانه بؤ كوئ دهچن) كه و ابو سویند به خوا هه ر ده بیته تالوی سزای
سهخت بکویه به گهرووی ئەوانه ی که بئ باوهر بووه ، له ناینده شدا به خراپتر لهو
کارو کرده وانه ی که دهیانکرد تۆ له یان لی دهستینین .

28. ذَلِكَ جَزَاءُ أَعْدَاءِ اللَّهِ النَّارُ لَهُمْ فِيهَا دَارُ الْخُلْدِ جَزَاءُ بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ : ئا

ئەوهیه پاداشتی دوژمنانی خوا هه ر ئاگره که ی دۆزه خه ، که مال و نیشته جیی
هه میشته ییانه ، له تۆ له ی ئەوه ی که سه ره سه ختانه به ره نگاری ئایه ته کانی ئیمه یان
ده کرد .

29. وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا أَرْنَا الَّذِينَ اضَلَلْنَا مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ نَجْعَلُهُمَا تَحْتَ أَقْدَامِنَا
لِيَكُونَا مِنَ الْأَسْفَلِينَ : له قیامه تدا ئەوانه ی بئ باوهر بوون وتیان : په روهر دگارا ، ئەو
دوو دهسته یه مان نیشان بده له په ری و ئاده میزاد که گو مریان کردیه بیان خه یه ئیر
بیمانه وه ، تا هه ر له ئیره وه بن .

30. إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا
وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ : ئەوانه ی به راست وتیان : په روهر دگاران (الله) یه
، له وه ودوا به رده وام پابه ندی ئەو ری بازه راسته بوون ، ئەوه له سه ره مه رگدا دهسته
دهسته فریشته داده به زن بۆ لایان ، بییان ده لئین : ترس و بیمیکتان نه بیته بؤ
رابوردو ، مژده تان لی بیته بهو به هه شته ی که کاتی خو ی به لئینتان پی ده درا ...

31. نَحْنُ أَوْلِيَاؤُكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهِي أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا
مَا تَدَّعُونَ : (خوای گه وره و فریشته کانیش ده فه رموون) : ئیمه یارو یاوهر و هاوکارو
پشتو یوانی ئیوه یان له ژیا نی دنیا و قیامه تیشدا مژده تان لی بیته له به هه شتدا
هه رچی ئاره زووی ده که ن و داوای ده که ن بۆ تان ئاماده یه .

32. نَزَّلًا مِّنْ غَفُورٍ رَّحِيمٍ : ئەو به هه ره یه ش له لایه ن په روهر دگاری که وه پی شکه شتان
ده کریته که لی بوورده و میهره بانه .

33. وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنَّنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ : جا کئ
لهو که سه جو انگفتار ترو قسه ی به جئ تره که بانگه وازی کردووه بؤ لای خوا ،
کارو کرده وه ی چاکیشی ئەجام داوه ، وتوشیه تی : به راستی من له ریزی
موسو لماناندام .

34. وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ : بیگومان چاکه و خراپه وهک یهک نین ، (تو ئهی باوهردار) بهجوانترین و چاکترین شیوه بهرهنکاری خراپه و نادرستی بکه ، ئهوکاته ئیتر دهبنیت ئهوهی که له نیوان تو و ئهودا دوژمنایهتی و ساردیهک ههیه ، دهبیته دۆستیکی دلسۆز و گیانی بهگیانی .
35. وَمَا يُلَقَّاها إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَمَا يُلَقَّاها إِلَّا ذُو حَظٍّ عَظِيمٍ : جا کهسیش ناتوانیت بهو رهفتاره ههستیت جگه لهوانهی که ئارامیان گرتوو ، ههروهها کهسیش ناتوانیت ههلوئیستی و بنوینیت جگه له کهسیک نهبیته که خاوهنی بههرهیهکی گهوره بیته .
36. وَإِنَّمَا يَرْتَدُّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ : ئهی ئیماندار ، ئهگهر له لایهن شهیتانهوه خهتهره و خهیاالی نادوست له دل ودهروونتدا دروست بوو ، ئهوه تو داوای یارمهتی له خوا بکه و پهناهی پی بگره ، چونکه بهراستی ئهو زاته بیسه و زانایه .
37. وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ : له نیشانه و بهلگهکانی دهسهلاتی پهروهردگار شهو و روژ و خوور و مانگه ، ههرگیز نهکهن سوژده بو خوور ، یان مانگ ببهن ، بهلکو سوژده تهنها بو ئهو خوایه ببهن که دروستی کردوون ، ئهگهر ئیوه خووتان به بهندهی راستهقینهی ئهو دهزانن و ههر ئهو دهپهستن .
38. فَإِنِ اسْتَكْبَرُوا فَالَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْأَمُونَ : جا ئهگهر بی برواکان خویمان به زل و گهوره بزائن ، (ئهوه وازیان لی بهینه) چونکه ئهو فریشتانهی له خزمهت پهروهردگاری تو دان شهوو روژ سههرگرمی تهسیحات و ستایشن ، ههرگیز بیزاری روویان تی ناکات خویمان بهگهوره نازانن .
39. وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْكَ تَرَى الْأَرْضَ خَاشِعَةً إِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ إِنَّ الَّذِي أَحْيَاهَا لَمُحْيِي الْمَوْتِ إِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ : له بهلگه و نیشانهکانی خوا ئهوهیه که دهبنیت زهوی کش وماته ، جا کاتیک باران بهسهریدا دهبارینین و گهشه و نهش و نما دهکات ، چونکه بهراستی ئهو زاتهی که زهوی زیندوو کردهوه ، مردووایش زیندوو دهکاتهوه ، بیگومان ئهو خوایه دهسهلاتی بهسهر ههموو شتیکیا ههیه ..
40. إِنَّ الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي آيَاتِنَا لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْنَا أَفَمَنْ يُلْقَى فِي النَّارِ خَيْرٌ أَمْ مَنْ يَأْتِي آمِنًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ اعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ : بهراستی ئهوانهی که سههرسهخت و بی پروان و دژایهتی ئایهت و فهرمانهکانی ئیمه دهکهن و لیی لادهدن ، خویمان

ناشارنهوه له ئیمه ، باشه ، ئهوهی فری بدریته ناو ئاگری دۆزهخهوه چاکتره یان
ئهو کهسهی که بهدلیایی و ئارامی و هیمنیهوه دیت له روژی قیامهتدا و بهرهو
بههشت بهرزهوه بهرئ دهکریت؟! ئهی بی باوهران ههرجیتان لهدهست دیت بیکه
، چونکه لهدهستی خوا دهرناچن ، دلنیاش بن خوا بینایه بهو کردهوانهی که دهیکه
،

41. **إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاءَهُمْ وَإِنَّ لَهُمْ لَكِتَابٌ عَزِيزٌ** : بهراستی ئهوانهی که

باوهریان نهبووه بهو قورئانه لهکاتیکدا بۆیان هات ، بیگومان ئهو قورئانهش
کتیبکی زور بهنرخ و ناوازه و سههرکهوتوووه.....

42. **لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ تَتْرِيلٌ مِّنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ** : هیچ ناحهقی و

نادروستی و ناتهواویهک رووی تی ناکات له هیچ کاتیکدا و لههیچ لایهکهوه
رهوانهکراو و نیردراوی زاتیکه که خاوهنی حکمهت و داناییه و شایانی سوپاس و
ستایشه .

43. **مَا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ لِلرُّسُلِ مِنْ قَبْلِكَ إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ** :

ئهی پیغهمبهر (صلی الله علیه وسلم) شتیک بهتو ناوتریت ، که به پیغهمبهرانی
پیش تو نهوترایت ، بهراستی پهروهردگاری تو خاوهنی لی بووردن و لی
خۆشبوونه بۆ باوهرداران و تۆلهسینهری بهئازار و بهئیشه له بی باوهران .

44. **وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا أَعْجَمِيًّا لَقَالُوا لَوْلَا فُصِّلَتْ آيَاتُهُ أَأَعْجَمِيٌّ وَعَرَبِيٌّ قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا**

**هُدًى وَشِفَاءً وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ فِي آذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى أُولَئِكَ يُنَادُونَ مِنْ مَّكَانٍ
بَعِيدٍ** : ئهگه ئهم قورئانهمان بهزمانی گهلانی تر بناردایه ، ئهوه بی باوهران

دهیانوت : ئایا نهدهبوو ئایهتهکانی روون و ئاشکرا بوایه و بهزمانی خۆمان بوایه ،
چۆن دهبنگ قورئان به زمانی بیگانه بیت ؟ لهکاتیکدا محمد (صلی الله علیه وسلم)
به عهرهبی دهوویت؟! ئهی پیغهمبهر (صلی الله علیه وسلم) پێیان بلئ : ئهم قورئانه
بۆ ئهوانهی باوهریان هیناوه هیدایهت ورینموویی و شیفایه و چارهسهری ههموو
درد و نهخۆشیهکان دهکات ، جا ئهوانهی که باوهر ناهینن گوچکهیان کهره و
بهشتی تر ئاخراوه ، ههروه کویرن له ئاستیدا ، ئهوانه ههروهک له دوورهوه
بانگیان لی بکریت وایه (نه دهنگهکه به چاکی دهبیسن ، نه رهنگهکه به روونی
دهبینن) .

45. **وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتَلَفَ فِيهِ وَلَوْ لَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ**

وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ : سویند به خوا بهراستی تهوراتمان بهخشی به موسا ،
کهچی ناکوکی تیادا کرا ، خۆ ئهگه بریاریکی پیشت له لایه پهروهردگارتوه

نه‌بوایه ، (که تۆ له کافران بخاته قیامهت) ئه‌وه له ناوی ده‌بردن ، بیگومان
ئه‌وان هه‌ر له شک و گومانیکه‌ی بی سهر و بندان که خه‌لکیش ده‌خاته گومانه‌وه .
46. مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ : ئه‌وه‌ی چاکه

بکات پاداشتی چاکه‌که‌ی بۆ خۆیه‌تی ، ئه‌وه‌ش که خراپه و تاوان بکات هه‌ر له‌سه‌ر
خۆی ده‌که‌وێت ، دلنیا به که په‌روه‌ر دگاری تۆ بچوکتیرین سته‌م له به‌نده‌کانی ناکات .
47. إِلَيْهِ يُرَدُّ عِلْمُ السَّاعَةِ وَمَا تَخْرُجُ مِنْ ثَمَرَاتٍ مِّنْ أَكْمَامٍهَا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَىٰ وَلَا تَضَعُ

إِلَّا بِعِلْمِهِ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ أَيْنَ شُرَكَائِيَ قَالُوا آذْنَاكَ مَا مِنَّا مِنْ شَهِيدٍ : زانینی به‌ریابوونی
روژی قیامهت ته‌نها لای خوایه و بۆ لای ئه‌و ده‌بریته‌وه ، هه‌رچی به‌رو بووم و
توویک له خونچه و چرۆکه‌یه‌وه چه‌که‌ره ده‌کات خوا ئاگاداره لێی ، هیچ مێینه‌یه‌ک
سکی نابیت و به‌چه‌که‌و به‌ره‌مه‌که‌ی دانانیت ته‌نها به‌ئاگاداری خوا نه‌بیت ، (ئا
به‌و شیوه‌یه خوا ده‌سه‌لاته‌کانی خۆی ده‌خاته به‌رچاو) ، که‌چی زۆربه‌ی خه‌لکی
قه‌دری نازانن ، ئه‌و روژه‌ش که بانگیان ده‌کات و لێیان ده‌پرسیت : کوان هاوه‌ل و
هاوتاکانم ؟! ئه‌وانیش له‌وه‌لامدا ده‌لێن : په‌روه‌ر دگارا ، ئیمه هه‌وا لت ده‌ده‌ینی که
که‌سمان هه‌له‌ی وانایهت به‌ ده‌ماندا و شایه‌تی له‌سه‌ر شتی واناده‌ین .

48. وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَدْعُونَ مِنْ قَبْلُ وَظَنُوا مَا لَهُمْ مِّنْ مَّحِيصٍ : ئیتر ئه‌وه‌ی که
جاران ده‌یانپه‌رست و هانا و هاواریان بۆ ده‌برد و جیگه‌ی ئومێدیان بوو لێیان ون
بوو ونرخه‌ی نه‌ما و دلنیاش بوون که ئیتر هیچ چاره و رزگار بوونیکمان نیه .

49. لَا يَسْأَلُ الْإِنْسَانُ مِنْ دُعَاءِ الْخَيْرِ وَإِن مَّسَّهُ الشَّرُّ فَيُوسُ قُنُوطٌ : ئاده‌میزاد هه‌رگیز
بیزار نابیت له داخوازی چاکه و خۆشی و ئاسووده‌یی بۆ خۆی ، خۆ ئه‌گه‌ر
ناخۆشیه‌کی تووش بیت ، ئه‌وه نا ئومێد و بی هیوایه .

50. وَلَكِنْ أَذِقْنَاهُ رَحْمَةً مِّنَّا مِنْ بَعْدِ ضَرَاءٍ مَّسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ هَذَا لِي وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِن رُّجِعْتُ إِلَىٰ رَبِّي إِنَّ لِي عِنْدَهُ لَلْحُسْنَىٰ فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ : سویند به خوا ئه‌گه‌ر ئاده‌میزاد خێرو خۆشی به‌سه‌ریدا بریژین و پێ بجیژین
، له دوا‌ی ئه‌و ته‌نگانه‌یه‌ی که تووشی هاتبوو ، به متمانه‌یه‌کی زۆره‌وه ده‌لێت :

ئه‌مه به‌ره‌نجی شانی خۆم په‌یدام کردووه و خوا خۆشی ده‌ویم ، وا بزانه قیامهت زۆر
دووهره و ره‌نگه هه‌ر نه‌شبیت ، خۆ ئه‌گه‌ر بمگێرنه‌وه بۆ لای په‌روه‌ر دگارم ، ئه‌وه
دلنیا که خۆشی و ناز و نیعمه‌تم لای ئه‌و ، بۆ ئاماده‌یه ، بیگومان ئه‌وانه‌ی که بی
باوه‌ر بوون ئه‌و کارو کرده‌وه ناشیرینانه‌یان ده‌خه‌یه‌ه روو وه‌ه‌والیان پێ ده‌ده‌ین ،
هه‌روه‌ها سزای سه‌خت و دژوارو ناخۆشیان پێ ده‌چه‌ژین له ناو دۆزه‌خدا .

51. وَإِذَا أَعْمَنَّا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَنَأَىٰ بِجَانِبِهِ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُو دُعَاءٍ عَرِيضٍ :

زۆر بەی ئادەمیزاد کاتیک ناز و نىعمەتى بەسەردا بریژین پشت ھەلدەکات و سەرپىچى دەکات و ملکەچى راستى نابىت و خو بەزل و گەورە دەزانىت و بەلاى خویدا دايدەتاشىت ، کاتیکىش ناخوشى و نەھامەتى تووشەت ، ئەو دەوئا و نزا و پارانەوہى زۆر بەگەرم و کۆل و پان و پۆرە !!

52. قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ثُمَّ كَفَرْتُمْ بِهِ مَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ فِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ : ئەى

پىغەمبەر (صلى الله عليه وسلم) پىيان بلى : ھەوالم بەدى ، باشە ئەگەر ئەم قورئانە لەلايەن خواوہ بىت ، پاشان ئىوہش پرواتان پىي نەبىت ، دەزانن چ سەرەنجامىكى سامناک چاوہرپىتانە ؟ جا ئىتر كى ھەيە لە ئىوہ سەرەسەخترو لارپىتر لەوہى كە رىگەى جياو دوور لە راستى گرتبىتە بەر .

53. سَتْرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْآفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ

عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ : ئىمە لە ئايندەدا بەلگەو نىشانەى سەرەسورھىنەريان نىشان دەدەين لە ئاسۆکانى بوونەوہرداو لە خودى خویشياندا (بىگومان ئاشکرايە كە لەسەردەمى زانستيدا چەندە نەھىنەکانى بوونەوہر ئاشکرا بوو... زاناکان بەگشتى و زاناکانى ئەستىرە ناسى سەرگەردانن لە وردەكارى و دامەزراوى و گەورەيى و فراوانى ئەم گەردوونە ، ھەروہا لە ئالۆزى جەستەيى و عەقلىيى و دەروونى ئادەمیزاد) ، ئەمەش بۆ ئەوہى تا چاک بۆيان روون بىت و دلنباين كە ئەو زاتە حەق و راست و رەوايە ، ئايا شايەتى پەروەردگارت بەس نىە كە بىگومان ئاگا و زانايە بە ھەموو شتىك ؟!

54. أَلَا إِنَّهُمْ فِي مَرِيَةٍ مِّنْ لِّقَاءِ رَبِّهِمْ أَلَا إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيطٌ : (لەگەل ھەموو بەلگە و

نىشانانەدا ، ئاگاداربن بەراستى ئەوانە ھەر گومانباين ھەيە لە بەيەگگەيشتن و ئامادەبوونى بەردەم پەروەردگارىيان ، ئاگاداربە و دلنبايە كە ئەوزاتە بە ھەموو شتىك زانايە و بە ھەموو شتىك ئاگادارە و دەسەلتاى بەسەر ھەموو شتىكدا ھەيە و ھىچ شتىك لەو ياخى نابىت .